

Addendum Blended Learning

Plan Kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen

Wat: Addendum Blended Learning Fontys Hogescholen
Aanvulling op: Plan Kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen (dd. 19-12-2018)
Auteurs: Regieteam Kwaliteitsafspraken
Datum: 13 augustus 2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Totstandkoming van addendum Blended Learning.....	5
Addendum Blended Learning.....	6
Literatuurlijst.....	8

Inleiding

Op 9 april 2018 hebben de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de Vereniging Hogescholen (VH), de Vereniging van Universiteiten (VSNU), de Landelijke studentenvakbond (LSVb) en het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) het [Sectorakkoord hoger beroepsonderwijs 2018](#) (verder: sectorakkoord 2018) gesloten. Onderdeel van het sectorakkoord is dat alle hogescholen kwaliteitsafspraken formuleren die de kwaliteit van het onderwijs moeten verbeteren. Om deze afspraken waar te kunnen maken, stelt de minister middelen (studievoorschotmiddelen) beschikbaar die zijn vrijgekomen door de invoering van het leenstelsel.

In de periode augustus tot en met december 2018 heeft Fontys in een participatief proces het [Plan kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen](#) (verder: Plan Kwaliteitsafspraken) opgesteld. In het plan Kwaliteitsafspraken zijn vier thema's uit het sectorakkoord 2018 opgenomen: intensiever en kleinschalig onderwijs, verdere professionalisering van docenten, meer en betere begeleiding van studenten en studiesucces. De vier thema's uit het sectorakkoord 2018 zijn binnen het Plan Kwaliteitsafspraken vertaald naar drie thema's met vijf voornemens en doelen:

Thema 1) succesvol studeren

- A. *Fontys intensiveert de begeleiding van studenten, zodat iedere student de juiste studiekeuze kan maken.*
- B. *Fontys intensiveert de begeleiding van studenten gericht op het expliciteren van de eigen talenten en de eigen ontwikkeling daarin, zodat zij in de eindfase van hun studie passende loopbaankeuzes kunnen maken.*

Thema 2) authentieke leer- en onderzoekomgevingen

Fontys versterkt de ontwikkeling van een authentieke leer- en onderzoekomgeving in kwantitatieve en kwalitatieve zin, zodat iedere student in elke fase van de opleiding kan leren en onderzoeken op basis van echte praktijkcontexten.

Thema 3) professionalisering van docenten

- A. *Docenten ontwikkelen hun coachingsvaardigheden, zodat ze studenten kunnen begeleiden bij hun persoonlijke ontwikkeling en persoonlijk leiderschap.*
- B. *Docenten vergroten hun vakinhoudelijke en onderwijskundige vaardigheden in samenwerking met collega's, studenten en werkveldpartners.*

Deze thema's met voornemens en doelen zijn ingevuld in dialoog met studenten, medewerkers en werkveld, en in het bijzonder met de studentenfractie van de cmr (cmr-sf)). Hierbij is gebruik gemaakt van de kennis en ervaringen van in de organisatie aanwezige experts op de geselecteerde thema's.

Fontys sluit met de voornemens en doelen aan bij de indicatoren van de ontwikkeldoelstellingen uit het instellingsplan Fontys Focus 2020, dat in 2018 van toepassing was. De voornemens en doelen voor de kwaliteitsafspraken zijn daarmee een verdiepende specificatie van enkele indicatoren die opgenomen waren in Fontys Focus 2020.

Het nu voorliggende addendum met een nieuw voornemen en doel op het gebied van blended learning¹ onder thema 3 Professionalisering van docenten, kan gezien worden als een aanvulling op het Plan Kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen (2018). Dit Plan is later uitgebreid met de volgende documenten:

---

¹ Blended learning is een mengvorm van face-to-face en ICT-gebaseerde onderwijsactiviteiten, leermaterialen en tools. Beide soorten leeractiviteiten maken een substantieel onderdeel uit van het onderwijs; idealiter versterken ze elkaar. Het doel is onderwijs te ontwikkelen dat gebruik maakt van ICT om effectief, efficiënt en flexibel leren mogelijk te maken, met een stijging van het leerrendement en de student-/ docenttevredenheid tot gevolg ([Surf, 2021](#)). Het is bij blended learning belangrijk dat de on- en offline activiteiten een relatie hebben en elkaar wederzijds versterken. Op www.fontys.nl/blendedlearning is hier meer over te lezen. Ook zijn alle essentiële elementen, een overzicht van leeractiviteiten met voorbeelden en instructies omtrent tools op deze pagina vindbaar.

- [implementatie-/ programmaplan Kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen](#) (d.d. 31-01-2019) - dit document gaat nader in op de wijze waarop Fontys de planning en control cyclus heeft ingericht en hoe daarmee invulling wordt gegeven aan monitoring en evaluatie;
- [addendum Plan Kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen: geplande inzet studievoorschotmiddelen 2019](#) (d.d. 8 maart 2019) – in het addendum is beschreven welke financiële keuzes Fontys heeft gemaakt ten aanzien van de besteding van de studievoorschotmiddelen in 2019
- [meerjarige uitwerking kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen](#) (d.d. 12-05-2020) – dit document beschrijft de meerjarige verdeling van de middelen en de daarbij behorende beleidsacties en –processen die bijdrage aan realisatie van de voornemens en doelen.

Deze drie aanvullende documenten op het Plan Kwaliteitsafspraken zijn door het college van bestuur vastgesteld, waarna respectievelijk de centrale medezeggenschapsraad (cmr) hierop instemming en de raad van toezicht goedkeuring heeft verleend. De documenten zijn tevens beoordeeld door de NVAO.

Aanleiding addendum Blended Learning

Het in dit addendum beschreven nieuwe voornemen en doel is tot stand gekomen naar aanleiding van de COVID-19 pandemie. Hierdoor is de digitalisering van het onderwijs in een stroomversnelling geraakt en is de wens ontstaan om daaruit voortvloeiende ontwikkelingen in het onderwijs te intensiveren. Deze wens sluit aan bij [Fontys for Society 2021-2025](#) en het sectorakkoord 2018. Tevens zijn de studentenfracties van de instituuksmedezeggenschapsraden (imr'en) en de cmr en de commissie kwaliteit van de cmr geraadpleegd.

Totstandkoming van het addendum Blended Learning

In deze paragraaf wordt ingezoomd op de aanleiding van de wens om blended learning toe te voegen en de betrokkenheid van de verschillende belanghebbenden bij de totstandkoming van dit addendum.

Digitalisering van het onderwijs

Het onderwijs is als gevolg van de COVID-19 pandemie snel veranderd. De digitalisering van het onderwijs is in een stroomversnelling gekomen. Diverse onderzoeken, zoals beschreven in [Blended Learning as Instructional Model in Vocational Education: Literature Review \(Krismadinata, et.al., 2020\)](#), laten zien dat blended learning verschillende voordelen kent en dat studenten dit type onderwijs willen blijven volgen. Hiervoor is het realiseren van een passende combinatie, ook wel blend genoemd, tussen onsite en online onderwijs noodzakelijk volgens artikel: [Kennisdossier: Online en blended onderwijs: Kernbegrippen online en blended onderwijs \(Surf, 2020\)](#).

Interne raadpleging voornemens en doelen

In maart en april 2021 zijn door het regieteam Kwaliteitsafspraken evaluatieve gesprekken gevoerd met studenten, medewerkers en directeurs van de instituten over de mate waarin de voornemens en doelen nog passend zijn bij huidige ontwikkelingen. Uit deze gesprekken is de wens naar voren gekomen om nadrukkelijker aandacht te hebben voor blended learning binnen de kwaliteitsafspraken. De huidige voornemens en doelen van het plan Kwaliteitsafspraken zouden onvoldoende de ruimte bieden om blended learning te intensiveren.

Op 9 juni 2021 heeft de klankbordgroep Kwaliteitsafspraken positief geadviseerd om blended learning toe te voegen als voornemen in het Plan Kwaliteitsafspraken. Op basis van de notitie toevoegen Blended Learning Kwaliteitsafspraken d.d. 30 juni 2021, waarin de voor- en tegens hiervan zijn uitgewerkt, is het college van bestuur op 13 juli 2021 akkoord gegaan om de voornemens en doelen onder het thema 3 Professionalisering van docenten in het Plan Kwaliteitsafspraken van Fontys uit te breiden met een voornemen en doel op het gebied van blended learning.

Raadpleging studentenfracties en commissie kwaliteit

Niet bij alle gespreksrondes met instituten waren studenten vertegenwoordigd. Daarnaast was het onduidelijk of studenten tijdens de gespreksrondes de behoefte aan blended learning hebben uitgesproken of niet. Daarom is er een extra raadpleging gedaan bij de studentenfracties van de imr'en en cmr, naast de commissie kwaliteitsafspraken van de cmr. Een ruime meerderheid van de studentenfracties van de imr'en zegt positief te adviseren ten opzichte van de uitbreiding. De commissie kwaliteit van de cmr heeft de zorg uitgesproken dat een nieuw voornemen en doel voor verwatering van de andere voornemens en doelen kan zorgen.

Hoewel de reacties op het toevoegen van blended learning inhoudelijk positief waren hebben een aantal studentenfracties (en de commissie kwaliteit van cmr) aangegeven dat het proces te snel verloopt, zeker in verhouding tot de eerdere dialoogsessies bij het vormen van het Plan Kwaliteitsafspraken, en dat de studenten graag nauwer betrokken willen worden bij de verdere concretisering van blended learning binnen de kwaliteitsafspraken. Het regieteam kan zich hierin vinden en gaat in de periode waarin de cmr (de cmr-cyclus in september 2021) zich buigt over dit addendum blended learning in dialoog met (afgevaardigden van) de cmr over het proces.

Addendum Blended Learning

Deze paragraaf is een uitbreiding van thema 3 Professionalisering van docenten, zoals beschreven in hoofdstuk 2 voornemens en doelen, van het plan Kwaliteitsafspraken (p.11-13). De uitbreiding omvat een nadere toelichting op de aansluiting tussen het nieuwe voornemen en doel aan de ene kant en het strategisch beleid van Fontys aan de andere kant. Ook is er beschreven hoe het nieuwe voornemen en doel bijdraagt aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Het nieuwe voornemen en doel is op geïntegreerde wijze beschreven bij 3C. Zo omvat het eerste deel van de zin het voornemen en in het tweede deel van de zin het doel.

Thema 3. Professionalisering van docenten

C) Fontys versterkt docenten en opleidingsteams om blended learning te ontwikkelen en te realiseren, zodat iedere student meer mogelijkheden krijgt om een passend leerproces te doorlopen.

Fontys staat bekend als een toegankelijke onderwijsinstelling, waar flexibilisering en digitalisering binnen het onderwijs steeds verder ingebed raakt. Hiervoor wil Fontys aansluiten bij de individuele ambities, manieren van leren en leervragen van studenten. Met de digitalisering van het onderwijsproces wordt het aanbieden van flexibel en gepersonaliseerd leren verder mogelijk gemaakt. Door onderwijs te laten aansluiten bij de voorkennis, ontwikkelingswensen, leerstijlen en mogelijkheden van studenten bevordert Fontys inclusie binnen de organisatie. Dit vergt ruimte om onderwijskundige visie(s), didactische vertaling, curriculumontwikkeling voor passend blended onderwijs te bevorderen, naast het ontwikkelen en toepassen van tools en instrumenten en de intensivering van trainingen en kennisuitwisseling over blended learning. Het gaat hierbij nadrukkelijk om zowel de persoonlijke ontwikkeling van de individuele docent, als de ontwikkeling van het onderwijsteam, gericht op het realiseren van toegankelijk onderwijs waarbinnen eigen leerroutes mogelijk zijn en flexibel onderwijs bevorderd wordt ten gunste van de student.

Blended Learning en Fontys for Society 2021-2025

Het uitbreiden van de huidige kwaliteitsafspraken met een nieuw voornemen en doel sluit aan bij het nieuwe strategisch plan Fontys for Society 2021-2025, waarin aandacht is voor de impact van de digitalisering van het onderwijs, waaronder blended learning, op de docenten.

Nog een gevolg van digitalisering: beroepen veranderen onder invloed van technologie, wat vanzelfsprekend grote impact heeft op ons opleidingsportfolio. Tot slot de impact op onze docenten: sinds 2020 leren we versneld welke mogelijkheden digitalisering biedt. Het resultaat: blended learning, een uitgebalanceerde inbedding van online onderwijs in onze curricula (Fontys for Society, 2021, p.20).

Blended Learning en het sectorakkoord 2018

Het uitbreiden van de huidige kwaliteitsafspraken met een nieuw voornemen en doel sluit tevens aan bij het sectorakkoord 2018, namelijk thema:

Verdere professionalisering van docenten (docentkwaliteit) ²

Goede en betrokken docenten zijn de sleutel tot kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Ingezet kan worden op verdere professionalisering van docenten. Daarbij hoort ook meer waardering voor de werkzaamheden van docenten, bijvoorbeeld door in het wetenschappelijk onderwijs meer aandacht te hebben voor onderwijsprestaties. Docenten moeten ook op de hoogte kunnen blijven van de laatste inhoudelijke, didactische en digitale ontwikkelingen. Hierbij helpt het om het eigen onderwijsmateriaal te mogen delen en dat van anderen te kunnen benutten. Docenten zouden meer mogelijkheden moeten hebben om zichzelf te ontwikkelen, bijvoorbeeld – in het geval van hbo-docenten - door zelf onderzoek te gaan doen.

---

² Het thema benadrukt de tijd en ruimte die docenten en opleidingsteams nodig hebben om onder andere didactische kennis en methodieken te delen met anderen en deze van elkaar te benutten. Dit past bij de behoefte om de professionalisering breder te intensiveren dan alleen de persoonlijke ontwikkeling van de individuele docent in het kader van blended learning. Het thema geeft de ruimte om aandacht te hebben voor het benutten en toepassen van blended learning in de onderwijsvisie, didactische aanpak, curricula ontwikkeling van opleidingen, naast het ontwikkelen en toepassen van tools, instrumenten en kennisuitwisseling over blended learning.

Het thema 3 professionalisering van docenten uit het Plan Kwaliteitsafspraken, dat aansluit bij het thema 'verdere professionalisering van docenten' uit het sectorakkoord 2018, wordt uitgebreid met voornemen en doel C) gericht op Blended Learning, waarmee er ook expliciet aandacht mogelijk is voor blended learning onderwijsontwikkelingen en professionalisering van docenten en opleidingsteams:

Thema 3. Professionalisering van docenten

- A) *Docenten ontwikkelen hun coachingsvaardigheden, zodat ze studenten kunnen begeleiden bij hun persoonlijke ontwikkeling en persoonlijk leiderschap.*
- B) *Docenten vergroten hun vakinhoudelijke en onderwijskundige vaardigheden in samenwerking met collega's, studenten en werkveldpartners.*
- C) *Fontys versterkt docenten en opleidingsteams om blended learning te ontwikkelen en te realiseren, zodat iedere student meer mogelijkheden krijgt om een passend leerproces te doorlopen.*

Met het nieuwe voornemen 3C blijft Fontys op de ingeslagen weg van het huidige Plan Kwaliteitsafspraken. De benodigde hardware voor blended learning maakt onderdeel uit van het huisvestingsprogramma van Fontys.

Literatuurlijst

de Graaf, T., van Engelshoven, I. (2018, 9 april). *Sectorakkoord hoger beroepsonderwijs 2018*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

[https://connect.fontys.nl/fontysbreed/ProjectKwaliteitsafspraken20192024/Documents/1.%20Programma%20Kwaliteitsafspraken/Definitieve versie sectorakkoord OCW-VH.pdf](https://connect.fontys.nl/fontysbreed/ProjectKwaliteitsafspraken20192024/Documents/1.%20Programma%20Kwaliteitsafspraken/Definitieve%20versie%20sectorakkoord%20OCW-VH.pdf)

Fontys Hogescholen (2020, december). *Fontys for Society 2021-2025*. Fontys Hogescholen.

<https://fontys.nl/fontysforsociety/>

Krismadinata., Unung V., Nizwardi J., Fahmi R., Sukardi., Putu S., Dochi R., Arina L. L., John F., Ari S. R. A., Dony A. (2020). Blended Learning as Instructional Model in Vocational Education: Literature Review. *Universal Journal of Educational Research*, 8 (11B), 5801 – 5815.

https://www.researchgate.net/publication/345806805_Blended_Learning_as_Instructional_Model_in_Vocational_Education_Literature_Review

Regieteam Kwaliteitsafspraken (2018, 18 december). Plan kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen. Fontys Hogescholen.

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwifkbXrmLbyAhVIP-wKHbYiDqYQFnoECAMQAQ&url=https%3A%2F%2Ffontys.nl%2FOver-Fontys%2FNieuws-tonen-op%2FPlan-Kwaliteitsafspraken-Fontys-1.htm&usg=AOvVaw3wwpQpZvewSdkgBCBXIW3>

Regieteam Kwaliteitsafspraken (2018, 8 maart). *Addendum Plan Kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen: geplande inzet studievoorschotmiddelen*. Fontys Hogescholen.

<https://connect.fontys.nl/fontysbreed/ProjectKwaliteitsafspraken20192024/Projectgroep/Documents/Documenten%20Regieteam/addendum%20plan%20kwaliteitsafspraken%20fontys%20dd%2011032019.pdf#search=%E2%80%A2%09addendum%20Plan%20Kwaliteitsafspraken%20Fontys%20Hogescholen>

Regieteam Kwaliteitsafspraken (2019, 31 januari). Implementatie-/ programmaplan Kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen. Fontys Hogescholen.

<https://connect.fontys.nl/fontysbreed/ProjectKwaliteitsafspraken20192024/layouts/15/WopiFrame2.aspx?sourceDoc=%7b5BE428DE-69A1-49C5-91E2-CB95963175BF%7d&file=Implementatie-%20Programmaplan%20Kwaliteitsafspraken%20versie%20dd%2031012019%20portal.docx&action=default&DefaultItemOpen=1>

Regieteam Kwaliteitsafspraken (2021, 12 mei). meerjarige uitwerking kwaliteitsafspraken Fontys Hogescholen. Fontys Hogescholen.

<https://connect.fontys.nl/fontysbreed/ProjectKwaliteitsafspraken20192024/Documents/1.%20Programma%20Kwaliteitsafspraken/Meerjarige%20uitwerking%20Plan%20Kwaliteitsafspraken%20dd%2018052020.pdf>

Regieteam Kwaliteitsafspraken (2021, 30 juni). Notitie: *Toevoegen Blended Learning aan de kwaliteitsafspraken*. Fontys Hogescholen.

Surf (2020). *Kennisdossier: Online en blended onderwijs: Kernbegrippen online en blended onderwijs*.

Geraadpleegd op 5 juni 2021, van

<https://www.surf.nl/kernbegrippen-online-en-blended-onderwijs>